

Nemanyics Rasztko használta 1188-ban. A címert azonban Petrovics Mojszije érsek 1724-ben keresztrel bővítette s egyházi címerként használta, míg IV. Arszén patriárka 1774-ben kétfejű sast toldott hozzá. Mindezen utólagos toldások mellőzésével az alkotmányozó nemzetgyűlés a szerb államiság címerének legősibb alakját fogadta el, ahogyan az Szent Száva idejében volt használatban.

Dialektikusan szemlélve, az új Szerbia alkotmányát nem lehet elkülönítve szemlélni többi népköztársaságaink alkotmányától. Szerbiával szinte egyidőben azaz 1946 december 31-ike és 1947 január 18-ika között életbeléptette új, demokratikus alkotmányát Macedónia, Bosznia és Hercegovina, Crna Gora, Szlovénia és Horvátország. Ez a hat alkotmány illetve hat népköztársaság azonban egy egységes testvéri népközösséget alkot — az új Jugoszláviát.

EREDMÉNYEINK — FŐADATAINK

Irta: Heisler György

(Lenin és Sztálin műveikben beszélnek arról, hogy lehetséges a szocializmus megvalósítása egy különálló országban, ami később a Szovjet Unióban meg is történt. Ők mindenképp a Szovjet Uniót tartották szem előtt, de az sehol sem mondták, hogy ez többé nem lehetséges sehol s m, a Szovjet Unión kívül. Hogy más országokról ne beszéljek, mondhatom, hogy ez teljesen lehetségesnek bizonyult nálunk is, Jugoszláviában...» (Tito marsall, 1948 év december 15-én, Lyublyanában tartott beszédéből).

Gazdasági és társadalmi fejlődésünk újabb lépcsőfokához. Ötéves Tervünk harmadik évéhez értünk. Az 1949-ik év küszöbén különös jelentőséggel bír tervfőadataink eddigi teljesítménye, mert általános irányvonalunk helyességének legbiztosabb igazolását gyakorlati sikereink képezik.

A Szövetségi Szkupstinában, a múlt hó végén lezajlott 1949-es évi költségvetés vitája bő és tudományos anyagot nyújt e kérdés elemzéséhez. E vita anyaga alapján vizsgáljuk meg tehát a múlt év tervfeladatainak teljesítését és az előttünk álló 1949-es év alapvető gazdasági kérdéseit.

Teljesítettük termelési tervünket

Meg kell állapítani, hogy a múlt év a legnagyobb erőfeszítések esztendeje volt. Ennek az oka nem csak abban rejlik, hogy tervfeladataink nagyobbak — mint láttuk, Ötéves Tervünk iramánál jóval erőteljesebbek voltak, hanem abban is, hogy a nehézségek jórésze előre nem látható volt s onnan jött, ahonnan azt legkevésbé vártuk.

Tito marsal, kormányunk elnöke a Szövetségi Szkupstinában múlt hó 27-én mondott beszédében rámutatott azokra a nehézségekre, melyeket a népi demokrácia velünk szövetséges államainak egyes vezetői górdítottak tervünk teljesítése elé azáltal, hogy a Tájékoztató iroda hatá-

rozata alapján országunk ellen indított rágalomhadjárat következtében nem tesznek eleget az országunkkal kötött kereskedelmi szerződésekből eredő kötelezettségeiknek. Tito marsal egyuttal arra is rámutatott, hogy az úgynevezett »jugoszláv elhajlás a marxista-leninista vonaltól« alaptalan vád, mellyel azért rágalmazták népünket és vezetőinket, mert Ötéves Tervünk útján felszámoljuk országunk műszaki elmaradottságát, fölemeljük nehéziparunk nivóját és ezáltal természeti kincseinket és nyersanyagunkat népeink javára aknázzuk ki.

A népi demokráciákkal 1948-ban folytatott kereskedelmi kapcsolataink tapasztalatai pedig újból bebizonyították, hogy amíg a szocialista államok közötti árucsera a kapitalista kereskedelem jellegét hordozza, addig nemcsak jogunk, hanem népeink fejlődése szempontjából köteleességünk is hazai lehetőségeink makszimális kihasználása. Bizonyoságaul annak, hogy mit jelent számunkra az a tény, hogy most még nem vagyunk képesek természeti kincseinket és adottságainkat kiaknázni, hogy mit jelent számunkra a külfölddel üzött kereskedelem tőkés jellege, álljon itt csak a következő adat a világpiacon árákról. A Csehszlovákiában vásárolt »Skoda 708 R« típusú 7 tonnás gépkocsi ára kb. 517.000 dinár. Ez egyenlő 1.300 tonna vasércünk árával, vagyis egy tehergépkocsiért három 40—40 teherkocsiból álló vonatszerelvény vasércet kell külföldre szállítanunk. Viszont ennyi vasérből 650 tonna nyersvasat kapunk, melynek értéke a világpiacon 2,275.000 dinár, vagy pedig továbbfeldolgozva kb. 6,500.000 dinár. Csak ezen egyetlen példa után, feltehető-e még egyáltalán az a kérdés miért iparosítjuk országunkat? Józan ésszel természetesen nem! Ellenkező esetben országunk továbbra is a nyersanyagok és a primitív módon előállított mezőgazdasági termékek kizsákmányolható forrása maradna azzal, hogy iparcikk szükségleteinket továbbra is külföldön kellene drága pénzen vásárolnunk és »elmaradt balkáni« kulturnívón élnünk!

A feltornyosult akadályok ellenére a múlt év gazdasági tervét általánosságban és fő ágazataiban teljes mértékben teljesítettük. A széles értelemben vett ipari termelés tervét az egész országban 101,1% arányban teljesítettük illetve a tervet 1,1%-al túlhaladtuk. Az évi terv jelentősebb részleges eredményei a következők:

Nehézipar: 97,3%

ebből a:		
vaskohászat	103,8	
alumínium és rézipar ..	105,4	
tűzálló anyagipar	96,4	
fémipar	80,4	
motoripar	73,0	
villamosipar	108,0	

Bányászat	93,7 %
Építészeti	101,3 %
Fakitermelés	81,—%

Könnyűipar: 103,2%

ebből a:		
vegyipar	102,8	
üvegipar	111,0	
celuloze	101,2	
gyógyszer	112,8	
teksztil	104,3	
bőr és gumi	102,8	
élelmiszer	102,4	
azbeszt	56,9	
dohány	108,2	
cementipar	80,—	

Mezőgazdaság 99%

ebből a:		
gabonaneműek	110%	
cukorrépa	109%	
rostkender	109%	

A fenti szám adatok szinte önmaguktól mutatnak rá a múlt év objektív nehézségeire. Azokban a gazdasági ágazatokban, ahol kereskedelmi szerződéseink alapján nagyobb méretű gép vagy más egyéb anyagszállítást vártunk a külföldről a népi demokráciák egyes országaiból — a tervünk teljesítése nagy akadályokba ütközött. Ez történt a szövetségi nehéziparban, a fém és motoriparban, majd közvetve a fakitermelési tervben is. A cementiparban a meg-nem valósított kivitel miatt a teli raktárak meggátolták a további termelést. A bányászatban a legnagyobb lemaradás a kőolajtermelésben észlelhető, mivel a megrendelt külföldi gépeket nem szállították le.

Azok az akadályok, amelyeket külföldről nemvártan gördítettek tervünk megvalósítása elé, dolgozó tömegeink körében hatalmas kezdeményezési erőt és hősiess munkateljesítményt váltottak ki. Hála ennek, még ez év folyamán sok olyan terméket kezdtünk előállítani, ami csökkent az azon árúkat listáját, amelyeket eddig csak külföldről tudtunk beszerezni.

Ime ebből a meglehetősen sok termékből csak néhány, amelyeknek termelési technikáját szakkádereink és munkásaink már teljesen elsajátították: Hegesztő garnitúrák, hatféle hegesztő-vágó pisztoly, Volfrámmal vegyített gyorsvágású szerszámacél, zárt villanymotorok a teksztíliaipar részére, mezőgazdasági gépek, fogatos fogasok, háromtonnás 70 lóerős benzinnemhajtású teherautók, hideg- és meleghengerlésre szolgáló hengerek, rozsdamentes acél, hangosfilm mozigépek, automata telefonkészülékek, cementipari vegyi és élelmiszeripari készülékek és berendezések, kotonizáló gépek kenderfeldolgozásra, vízturbinák, vas és színesfém kohászati berendezések, gőzkotrógépek és gőzhengerek, gátetek (a külföldinél jobb minőségben) kétcilinderes benzinnemmotorok stb. stb.

Dolgozóink lelkes, hatalmas tömege szinte kivétel nélkül verseny-munkával, rohammunkásaink a munkanormák túlteljesítésével, munkásosztályunk legjobbjai pedig ujjításokkal, ésszerűsítésekkel, haladószellemű technikai intelligenciánk és szakkádereink pedig új találmányokkal, új termékek konstrukciója útján feleltek azokra a vádakra, amelyek oly igazságtalanul érték Kommunista Pártunkat és annak Vezetőségét, országunkat és népeinket.

Habár mezőgazdaságunk műszaki felszerelésében és szervezetében lényeges változás az év folyamán nem állhatott be, mégis dolgozó parasztságunk 99%-ban teljesítette a tervet. A falusi szervezetek átszervezése és számbeli valamint taglétszám szerinti erősödése, valamint az a tény, hogy parasztságunk kb. kilenc tizede (89% a falusi gazdaságoknak) résztvett a kötött árrendszer alapján újjászervezett kereskedelemben, a múlt évben is újabb bizonyítéka annak, hogy pártunk és népi államunk helyes politikát folytat a falun is. Ez bizonyítja a gabonafölvásárlásban elért 134 százalékos tervet túlszárnyaló eredmény is.

Szervezési fogyatékok és nem leküzdhetetlen akadályok az életszínvonal emelésében

Kidriés elvtárs a Szövetségi Szkupstinában rámutatott arra a tényre, hogy mennyiségileg teljesítettük az életszükségleti cikkek fogyasztásra adásának tervét és a statisztika mutatószámai a dolgozó tömegek életszínvonalának emelkedését bizonyítják. A háziasszony és a fogyasztó szemével nézve az eredményeket mégis más képet nyerünk. Éppen az ellentmondás okának felderítésében és megszüntetésében rejlik a fenn-

álló hiányosságok kiküszöbölése. Ezek közé tartozik például, hogy téli árúk nyár idején kerülnek forgalomba, vagy fordítva: egyes apró használati cikkek hiányzanak a piacról. Ezenkívül választékban és minőségben sem mindig teljesen megfelelő a forgalomba hozott áru. Ezeknek a hiányosságoknak fő okozóját a szervezeti fogyatékoságokban, a bürokratikus irodaszagú intézkedésekben, a kereskedelem gyenge alkalmazkodó képességében találjuk, nem pedig az erőnket felülmuló tárgyi nehézségekben.

Az átlagos életszínvonal emelkedését nem egy tény bizonyítja. A kenyérfejadag megnagyobbodott és minősége megjavult. Ez a tény vonatkozik a nem földműves lakosság cukor, zsír, és húsellátására is. 1948-ban az átlagos kenyérfogyasztás meghaladta a háború előtti jugoszláviai átlagot és ugyanez vonatkozik, csak még fokozottabb mértékben, a cukorfogyasztásra is. A nem földműves lakosság nyershús és zsírnemű ellátásában azonban nem értük még el a háború előtti átlagot. Hús- és zsírellátásunkkal kapcsolatban meg kell említenünk, hogy a gazdag parasztoktól történt 300.000 sertés felvásárlása következtében ideiglenesen fölment a sertés és a zsír ára, de a kényszerfelvásárlással, megvetettük a hús- és zsirellátás szocialista bázisát. Ennek következtében ez év második felében zsirellátásunkat 40 százalékkal már az állami és szövetkezeti vállalatok szolgáltatják. Textilellátásunk 1948-ban lakosonként számítva 11 százalékkal meghaladta a háború előtti helyzetet, míg a jámbeli ellátásban nem értük el a háború előtti átlagot.

Az ilyen átlagos mutatószámok azonban nem nyújtanak teljes képet. ellátásunkról. Először is a városi és az ipartelepeken élő lakosság száma iparosításunk következtében hatalmas méretben megnövekedett. A háború előtt a nem földműveléssel foglalkozó lakosság száma kb. 3,700.000 volt, míg ez a szám 1947-ben 4,200.000-re emelkedett és további egy év alatt 200.000-rel nőtt. Népi forradalmunk eredményeként a dolgozó tömegek öntudatának emelkedésével párhuzamban nőttek igényei is. Így tehát mezőgazdasági és ipari termelésünknek most már ezeket a hatalmasan megnőtt igényeket kell kielégítenie. Csak ha ebből a szempontból vizsgáljuk az imént felsorakoztatott adatokat, akkor tudjuk felmérni eddig elért eredményeink jelentőségét.

Nem szabad szem elől téveszteni azt sem, hogy az előbbi adatok csak fejenkénti átlagot mutatnak. A gyökeres társadalmi változás folytán a népjövedelem és az anyagi javak elosztása is mindinkább a dolgozó rétegek javára történik. Ez azt jelenti, hogy a dolgozó rétegek részesedése a népjövedelemből állandóan emelkedik, míg a tőkés elemek részesedése zuhanóan csökken. Ezt a tényt ellátás terén is megállapíthatjuk, mert a nehezebb munkát végzők ellátása bőségesebb mint a könnyebb munkát teljesítőké. A népjövedelem igazságos elosztását az alábbi adatok mutatják legjobban:

Ha a teljes nemzeti jövedelmet 100-al jelöljük:

	1937	1948
	100	100
Ebből részesedtek:		
Városi tőkés elemek	29,64	1,55
A falu tőkés elemei	16,54	9,67
Az állam részesedése	15,9	38,33
Munkások és hivatalnokok	14,2	27,07
Kis- és középparasztok	19,12	23,55
Többi középrétegek (iparosság)	4,68	1,83

Kimerithetetlenek hazánk természetes kincsei

Mi bányakincseinknek eddig csak nagyon minimális százalékát aknáztuk ki. A krekai és koszovói szénmedencében kb. 6 milliárd tonna lignit rejlik s e két bányánkban alig kezdtük meg a kiaknázást. Több másmedencében mint például Plevljen, Ugljeviken és Mezgraján még jóformán meg sem kezdtük a kitermelési munkákat, holott itt a szénmennyiség több milliárd tonnára becsülhető. Hasonló a helyzet a középboszniai és szerbiai szénmedencében, ahol a szénréteget többszáz millió tonnára becsülik.

Kelet-Szerbiában a rézlelőtelepek szélessége közel 120 millió km. Eddig mindössze egy bányában, Bórbán folyik a termelés. Ólom-, cink-ércekben is gazdagok vagyunk s mégis mindössze három bányában folyik a termelés. Kőolaj és földgáz terén hazánk Szlovéniában, Horvátországban Boszniában, Dalmáciában, Vajdaságban és Crnagorában gazdag tartalékokkal rendelkezik. Az, hogy mindezeknek a szinte felmérhetetlen természeti kincseknek kiaknázása eddig nem volt lehetséges, annak oka a háború előtti Jugoszlávia félgyarmati helyzete. Szén és vasérc tartalékaink oly hatalmasak, hogy még nehéziparunk kielégítése után is módunkban lesz jelentős mennyiséget külföldre exportálni. Elvárható lenne természetesen, hogy a testvéri kommunista pártok már ezen óknál rogya is mindent megtesznek, e természeti kincseknek minél jobb és minél nagyobb méretű kiaknázásáért. Külföldi szállítások hiányában elsősorban saját erőnkre támaszkodva érjük majd el e kincsek kiaknázását. Példa erre a kőolajfúró berendezések esete. E berendezéseket 1949-ben hazai nehéziparunk fogja előállítani s így a kőolaj valamint annak párlatai kitermelésében hatalmas léptekkel közeledik ahhoz az időponthoz, amikor önmagunkat fogjuk ellátni ezekkel a termékekkel is.

1949-ben a nehéziparra és bányászatra öszpontosítjuk erőnket

Az előtünk álló 1949-es esztendő fő problémái az eddig elért eredményekből és tapasztalatokból következnek. Gazdasági és társadalmi erőnket ebben az esztendőben nem széles fronton vonultatjuk fel, hanem inkább mélységben törekszünk az iparosítás- villamosítás alapvető célkitűzéseinek megvalósítására. Azokban az ágazatokban, ahol tervünket a múlt esztendőben külföldi függőségek miatt nem tudtuk teljesíteni, önállóítani kell magunkat, hogy a külföldi szállítások elmaradása ellenére is teljesítsük az ötéves terv által előírt feladatokat. Az iparosítással párhuzamosan jelentkező kérdések is egyre fontosabbak, mint a fejlődő városok lakáskérdésére, kommunális gazdasági fejlesztése az ellátás feljavítása céljából stb. Mindezen feladatoknak megvalósításában fokozott mértékben saját erőnkre támaszkodunk majd.

Folyó évi tervünk központi föladata a nehézipar és a bányászat. Ez természetes is. Saját nehéziparunknak kell előállítani jórészen azokat a termelőberendezéseket, amelyeket a múltban külföldről szereztünk be. Többek között a kőolajfúró berendezéseket, a mezőgazdasági gépeket stb. Bányászatunk termelésének fedeznie kell a megnagyobbodott hazai szén- és vasércszükségleteket s ezenfelül a kivitelre is számítani kell. Népgazdaságunk többi ágazatainak természetesen állandóan szem előtt kell tartaniok a nehézipar és bányászat szükségleteit. A nehézipart és bányászatot munkaerővel és szakkáderekkel kell segíteni még akkor

is, ha ez más ágazatok számára bizonyos megerőltetést jelent.

Mint mondtuk idei tervünk a legfontosabb feladatok megoldására összpontosítja minden erőnket. Helytelen lenne azonban azt hinni, hogy mivel a nehézipar és bányászat feladatai előtérbe kerülnek, ez a körülmény kárára lesz életszínvonalunknak. Ellenkezőleg éppen ebben az évben kell termelésünknek áttérni a fogyasztási cikkek teljes választékú fokozottabb előállítására.

Ebből a célból köztársasági jellegű iparunk termelési tervei főleg fogyasztási cikkek gyártását ölelik föl. Azonkívül a helyi jelentőségű ipar is apró, de a mindennapi életben nélkülözhetetlen cikkek gyártása felé fog orientálódni. Az életszínvonal emelése azonban nemcsak az előirányzott ipari termelési tervből következik, hanem a nagyméretű és az életszínvonal javára szolgáló beruházásokban is megnyilvánul. Ezeknek a beruházásoknak összege az idén több mint 26 milliárd dinárt tesz ki. Természetes, hogy ezek a beruházások éppen dolgozó néprétegeink jobb életét jelentik. A beruházások elsősorban a szocializmusért vívott harc előretolt hadállásaiban küzdő munkások érdekeit szolgálják. Csak a bányászatban 2,2 milliárd dinárt fordítanak munkáslakások építésére.

Nagy beruházások a mezőgazdaságban

Most, amikor egyes kommunista pártok vezetői egyrészt azzal az évtelen váddal illetnek bennünket, hogy a parasztkérdésben »kalandor politikát folytatunk« mert »máról holnapra akarjuk átállítani mezőgazdaságunkat kollektív alapra«, másrészt e vád ellenkezőjével, vagyis hogy »kulákpolitikát« folytatunk, mivel nálunk »a falun a kulákelemek gazdaságilag megerősödtek« — különösen fontos rámutatni Pártunk helyes marxista-leninista politikájára éppen itt a Vajdaságban. Ez a politika folyó gazdasági tervünkben is konkrét formát öltött.

A mezőgazdaság átszervezéséről Sztalin elvtárs 1929-ben a következőket mondotta: *»Ez persze nem azt jelenti, hogy el kell hanyagolni az egyéni, szegény- és középparaszti gazdaságokat. Nem. Az egyéni, szegény- és középparaszti gazdaságok túlnyomó szerepet játszanak és fognak játszani a közel jövőben is iparunk élelmiszer és nyersanyag ellátásában. Éppen ezért támogatnunk kell az egyéni kis- és középparaszti gazdaságokat. Az egyéni gazdaságok erre a feladatra egymagukban azonban már nem képesek. Erről tanuskodnak a gabonabeszérségi nehézségek. Ezért az egyéni kis- és középparaszti gazdaságok fejlődését ki kell egészíteni a kollektív módon üzemeltetett gazdaságok és a szovhozok minden módon való fejlesztésével. Hidat kell vernünk az egyéni kis- és középparaszti gazdaságok és a kollektív társas formák között üzemeltetett gazdaságok között mégpedig tömeges szerződés-kötés formájában, a gép és traktorállomások alakjában és szövetkezeti mozgalom mindenáron való elősegítése formájában. Mindezt abból a célból, hogy a parasztoznak megkönnyítsük az egyéni kisgazdálkodásról a kollektív munka vágányára való áttérését. E feltételek nélkül lehetetlen a mezőgazdaság komoly fejlesztése. E feltételek nélkül lehetetlen a gabonaprobléma megoldása is. E feltételek nélkül lehetetlen megsegíteni a parasztság kevésbé tehetősegeit és megmenteni őket a szegénységtől és a koldúsbottól.* (Leninizmus kérdései, idegennyelvű irodalmi kiadó Moszkva, 1945; 254 oldal).

Mezőgazdaságunkat éppen a fenti sztalin-i tétel szellemében fejlesztjük. Az állami mezőgazdasági birtokok 1949-re nagy termelési feladatot kaptak. Ezek végrehajtására és biztosítására a beruházások összege körülbelül 13 milliárd dinárt tesz ki. A mezőgazdasági szövetkezés külön-

böző formáinak segítésére költségvetésünk több mint 6 milliárd dinárt irányoz elő. Nehéziparunk termelési programja szerint egész sor az új Jugoszláviában még nem gyártott mezőgazdasági gépet juttatunk dolgozó parasztágunknak. Ezek között új modern ekék korszerű s az eddiginél jobb cséplőgépek, műtrágyázók, krumpliültetőgépek, buza- és kukoricavetőgépek, kendercséplők, motorkék, kaszálók stb. lesznek. Vetésterületünk növelése céljából és hogy az öntözés által emellessük terméshozamunkat az idén teljes erővel megindul Vajdaságban a Duna—Tisza—Duna csatorna építése. Ugyancsak hasonló célból megkezdődnek a munkálatok a horvátországi Lonyszko Polye és a crnogorai Szkadári-tó kiszáritásán is. Vajjon, nem azt jelenti-e mindez, hogy fokozatosan, saját viszonyainkhoz mérten éppen a sztalinii tervet, a mezőgazdaság átformálását valósítjuk meg? Kétségkívül éppen azt jelenti. A falusi tőkés elemek iránti viszonyunkat pedig csak egy adat is meggyőzően szemlélteti: az év folyamán a terv szerint a mezőgazdaságban átlag 13 százalékkal növekedik a nemzeti jövedelem, ugyanakkor pedig a falusi tőkés elemek jövedelmi adója, folyó évi költségvetésünk szerint több mint 40 százalékkal emelkedik.

A mezőgazdaságban előirányzott nagyméretű beruházások csak a későbbi években hozzák meg teljes mértékben gyümölcsüket, azt azonban már most is mutatják, hogy ezévi tervünkben nagy szerep jut a mezőgazdaságnak. Ezt a szerepet Tito marsal a következőképpen fogalmazta meg: *»A városokba és gyárakba a dolgozó emberek új tíz- és százezei özönlének, akik számára biztosítani kell az ellátást . . . Itt ki kell emelnem, hogy a következő évben különösen nagy és fontos feladatok állnak szocialista mezőgazdasági birtokaink előtt. Ebben az évben minél több húst, baromlit, zsiradékot, főzeléktélét, gabonát stb. kell adniok városaink és gyáraink számára.«*

Az 1949 év központi feladatairól szólva, Tito marsal még két feladatot említett meg: hadiiparunk fejlesztése, és a közlekedés karbantartása. Hadiiparunk fejlesztése terén az eddigi beruházások elégtelenek voltak, és megvalósításuk sem kielégítő. Az ezévi terv gyökeresen felszámolja ezt a helyzetet, kb. 8 milliárd dinárral emelte a hadsereg költségvetését.

Gazdaságunk fejlődésével párhuzamosan közlekedésünk előtt is mind nagyobb feladatok merülnek fel. Ezek megoldása céljából nagyméretű munkálatokat irányoztunk elő meglévő vasútvonalaink karbantartása, valamint a vasúti személyzet munka- és életfeltételeinek javítása terén.

E központi feladatoknak és számos más fel nem sorolt feladatnak a megvalósítása révén 1949-ben elérjük az Ötéves Tervben előirányzott termelési színvonal 82 százalékát.

A fentebb felsorolt feladatok mind megoldhatók, de csak azzal a feltétellel, ha mindig szem előtt tartjuk, melyik a fontos és melyik a mellékesebb, ha mindig a fő feladatok teljesítésére fordítjuk teljes erőnket, s ha a helyi munkákra úgy tekintünk, mint az egész részére. Egy pillanatra sem szabad megfélekednünk arról, hogy minden tervbe vett munka és feladat, még a helyi jellegű is, kisebb-nagyobb mértékben elősegíti egész évi tervünk teljesítését. Ha pedig minden gyárban, minden műhelyben és munkahelyen minden részletében teljesítjük a kitűzött tervet, ez biztosítja általános előrehaladásunkat az Ötéves Terv győzedelmes megvalósítása felé. Így viszont csak akkor tudunk dolgozni, ha továbbra is megőrizzük és magasra emeljük Pártunk és népeink egységének zászlaját, minden eddigi és jövőző győzelmünk előfeltételét.

Noviszád, 1949 január 9.